

VĚNNÁ MĚSTA ČESKÝCH KRÁLOVEN

15. LISTOPADU 2022

Workshop pro učitele dějepisu

Didaktické využití výstupů projektu NAKI II *Věnná města českých královen* ve výuce na ZŠ a SŠ

Workshop je jedním z výstupů projektu MK ČR NAKI II DG18PO2OVV015 **Věnná města českých královen (Živá součást historického vědomí a její podpora nástroji historické geografie, virtuální reality a kyberprostoru)**, na němž se podílela Filozofická fakulta UHK, Historický ústav AV ČR a Fakulta softwarového inženýrství ČVUT.

Muzeum východních
Čech

Hradec Králové
Eliščino nábřeží 465

Program:

14:00 Představení
projektu a promítnutí
naučného filmu
*Věnná města
českých královen*
(Jana Vojtíšková)

15:00 Mobilní
a webová aplikace
(rozšířená realita)
k věnným městům
(Jiří Chludil)

16:00 Didaktické
využití výstupů
projektu NAKI II
*Věnná města
českých královen* ve
výuce na ZŠ a SŠ
(Jana Vojtíšková,
Petr Polehla)

17:00 Prohlídka
hlavní expozice MVČ
Cesty města (Radek
Bláha)

VĚNNÁ MĚSTA ČESKÝCH KRÁLOVEN

PRACOVNÍ LISTY K WORKSHOPU PRO UČITELE DĚJEPISU

Didaktické využití výstupů projektu NAKI II

Věnná města českých královen ve výuce na ZŠ a SŠ

Tento materiál je určen k diskusi a společnému dopracování při workshopu dne 15. 11 2022 v Muzeu východních Čech v Hradci Králové

Otázka č. 1.

Které z věnných měst je na obrázku? Dokážete rozpoznat některé stavby?

Otázka č. 2

Které z královských věnných měst neleží ve východních Čechách?
Zakreslete jeho polohu do mapy.

Otázka č. 3 Které z měst nepatří do skupiny věnných měst českých královen?

1. Dvůr Králové	3. Městec Králové
2. Hradec Králové	4. Vysoké Mýto

Otázka č. 4 Jak se nazýval královnin úředník, který měl na starost věnná města?

1. podkomoří	3. konšel
2. podkoní	4. preceptor

Otázka č. 5 Která z uvedených žen nebyla českou královnou?

1. Anna Svídnická	3. Anna Falcká
2. Anna Boleynová	4. Anna Jagellonská

Otázka č. 6 Královská věnná města měla zajistit královnu původně v případě, kdy

1. nebude mít žádného potomka	3. stane se vdovou
2. její manžel se s ní rozvede	4. neporodí mužského potomka, následníka trůnu

Otázka č. 7 Byly paními věnných měst vždy automaticky všechny české královny?

1. Ano.	3. Ano, automaticky po ovdovění.
2. Ano, hned po svatbě.	4. Ne.

Otázka č. 8 Která královna si zvolila asi na 10 let za své sídlo královéhradecký hrad?

1. Blanka z Valois	3. Marie Terezie
2. Eliška Rejčka	4. Johana z Rožmitálu

Otázka č. 9 U kterých dvou panovnic hovoříme pro jejich napjaté vztahy o „válce dvou královen“?

1. Drahomíra a sv. Ludmila	3. Marie Terezie a Marie Stuartovna
2. Anna Falcká a Alžběta Pomořanská	4. Eliška Rejčka a Eliška Přemyslovna

Otázka č. 10 Mohlo se královské město stát opět městem poddanským a ztratit tak svoji prestiž?

1. Nikdy.
2. Výjimečně se tak stalo (např. Trutnovu).

3. Stalo se to v průběhu dějin všem věnným městům kromě Jaroměře.
4. Za třicetileté války se to stalo Hradci Králové.

Otázka č. 11 Kde sídlily nejčastěji české královny od poloviny 16. století?

1. v Brně
2. ve Vídni
3. v Madridu
4. v Budapešti

Otázka č. 12 *Věnná města spolu úzce spolupracovala a byla spojena mnoha vazbami. Je toto tvrzení pravdivé?*

1. Ne, spolupracovala pouze zřídka v některých záležitostech.
2. Ne, nikdy a v ničem, byla si navzájem konkurencí.
3. Ano, např. měla společné vojsko pro svoji obranu.
4. Ano, měla společnou pokladnu, z níž si rozdělovala finance dle počtu obyvatelstva.

Otázka č. 13 Jako poslední se ke královským věnným městům přidružilo město

1. Polička
2. Jaroměř
3. Nový Bydžov
4. Poděbrady

Otázka č. 14 Kdo se pro věnná města v 16. století stal velkým konkurentem v hospodářské oblasti?

1. moravský venkov jakožto největší producent vína.
2. šlechta, která začala sama podnikat.
3. církevní řády hlásající chudobu.
4. tzv. horní města těžící drahé kovy.

Otázka č. 15 Která z řad jmen českých panovnic není z chronologického hlediska správná?

1. Eliška Rejčka – Eliška Pomořanská – Marie Terezie – Marie Habsburská
2. Eliška Pomořanská – Barbora Celjská – Marie Terezie – Alžběta Bavorská
3. Barbora Celjská – Johana z Rožmitálu – Marie Terezie – Zita Bourbonsko Parmská
4. Anna Svidnická – Anna Jagellonská – Marie Španělská – Marie Anna Savojská

Otázka č. 16

Hospodářský a stavební rozvoj, ale též politický vliv a význam věnných měst byl citelně zmenšen

1. za vlády Karla IV.
2. během křížových výprav
3. za třicetileté války
4. za napoleonských válek

Otázka č. 17 Jedním z posledních a nejdéle trvajících projevů královnina vztahu ke královským městům bylo

1. patronátní právo ke kostelům
2. právo várečné
3. právo na bezplatné přenocování ve městě
4. právo jmenovat polovinu konšelů města

Otázka č. 18 Královská věnná města si v novověku začala vážit své historie a dřívějšího významu a slávy zejména pod vlivem

1. vzrůstu významu venkova
2. myšlenkového proudu zvaného historismus
3. německé okupace
4. klasicismu

Otázka č. 19 Je skupina českých královských věnných měst ve střední Evropě unikátní?

1. Ano, nikde jinde se podobným jevem neseťkáváme.
2. Ano, pouze na území dnešního Slovenska existovala krátkodobě obdobná skupina měst.
3. Ne, všechna středověká království měla svá věnná města.
4. Ne, byla to běžná praxe v zemích habsburského soustátí.

Otázka č. 20 O tzv. třetím životě věnných měst hovoříme v souvislosti s

1. německou okupací a budováním Třetí říše.
2. třetí pětiletkou komunistického Československa.
3. třetím sjezdem českých historiků, který se zabýval významem královských věnných měst.
4. současnou snahou o společnou propagaci měst v oblasti cestovního ruchu a kultury.

Úkol č. 1

Navrhněte procházku po nejzajímavějších památkách Hradce Králové (resp. jiného věnného města), které mají vztah k českým královnám.

Úkol č. 2

Doplňte jména měst k městským znakům.

Úkol č. 4

Navrhněte znak pro vybrané věnné město tak, aby odrážel, čím je město proslulé v dnešní době (odvětví kultury, sportu, průmyslu apod.)

